

ИНФОРМАЦИЯ

ЗА ФИТОСАНИТАРНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

към 31.08.2023 г.

През по-голямата част от месец август агрометеорологичните условия се определяха от сухо и горещо време с наднормени температури в почти цялата страна. Задълбочи се дефицитът на почвена и въздушна влага, което доведе до нарушаване на физиологичните процеси и ускорено развитие на царевичата. Наблюдава се много бързо преминаване от една в друга фенофаза и преждевременно узряване. Развитието на редица гъбни заболявания при овощните е стопирано с изключение на брашнестите мани.

ПШЕНИЦА И ЕЧЕМИК

Реколтата от житните култури е прибрана в цялата страна.

ПРОЛЕТНИ ОКОПНИ КУЛТУРИ

Фенофаза:

Слънчоглед: ВВСН (80/89-99) „Начало на зреенето: семената от външната третина на питата са тъмни и твърди, външната страна на питата е все още зелена“ / „Пълна зрялост: семената от вътрешната третина на питата са тъмни и твърди, външната страна на питата е кафява, прилистниците са окапали, семената съдържат около 85% сухо вещество“ - „Прибран продукт“

Царевича: ВВСН (83-89) „Ранна восъчна зрялост: съдържанието на зърната е меко с около 45% сухо вещество“ - „Пълна зрялост: зърната са твърди и лъскави, съдържанието на сухо вещество е около 65 %“

Контрол на вредителите:

Западен царевичен коренов червей */Diabrotica virgifera/*

В по-голямата част от страната, плътността на възрастните на неприятеля е ниска. В областите Бургас и Кюстендил, отчетеното нападение е под ПИВ (1-9 бр./уловка/ден/50 дка). Нападение над ПИВ е установено в област Добрич с плътност 40-60 бр./уловка/ден/50 дка.

Царевичен стъблопробивач */Ostrinia nubilalis/*

През месец август, в цялата страна е отчетена вредна дейност на ларвите от второ поколение на неприятеля. Установената популационна плътност е под ПИВ. В областите Варна, Видин, Кюстендил, Добрич, Плевен, Сливен, Търговище и Шумен през периода са установени от 5 до 20 % нападнати растения с по 1-2 повреди на растение (под ПИВ).

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

Памукова ношенка /*Helicoverpa armigera*/

В по-голямата част от страната нападението от ларви на второ поколение е слабо. В областите Варна, Видин, Кюстендил, Плевен, Търговище и Шумен са установени 2-20 бр. ларви върху единични растения, което е под ПИВ. В област Пазарджик е установен летеж на пеперуди от трето поколение.

Ливадна пеперуда /*Loxostege sticallis*/

В периода 31.07 - 05.08.2023 г. е констатирано начало на летеж на пеперудите от трето поколение в София област. От 01.08.-11.08.23 г. е отчетено яйцеснасяне в АЕР Ихтиман, а от 18.08. се наблюдава начало на излюпване на гъсениците от трето поколение. Нападнати са 0,220 хил. ха. слънчоглед.

В област Добрич, в резултат на продължителното засушаване, липсата на цъфтяща растителност и други фактори са установени само единични яйца и гъсеници в посеви с люцерна и слънчоглед.

ТЮТЮН

Фенофаза: „Цъфтеж“ - „Беритба“ - „Образуване на семенни кутийки“

Климатичните условия през август не попречиха за извършване на беритба на тютюневата култура.

СЕМКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ

Фенофаза:

Ябълки и круши: ВВСН (77-89) „Плодовете са достигнали около 70% от окончателната си големина“ - „Консумативна зрелост: плодовете са с типичния си вкус и твърдост“

Контрол на вредителите:

Ябълков плодов червей /*Laspeyresia pomonella*/ = /*Cydia pomonella*/

Плътноста на неприятеля остава устойчиво висока. Наблюдава се вредна дейност на гъсеници от второ поколение, изхранване на гъсениците и спускане в местата за зимуване.

Отчетена е плътност около и над ПИВ в наблюдаваните овощни градини в областите: Благоевград (4-5 % пресни вгризвания в плодовете от гъсеници второ поколение), Кюстендил (1-3 % пресни вгризвания), Сливен (4-6 % пресни вгризвания), София област (5-15 % пресни вгризвания), Търговище (2-5 % пресни вгризвания).

Установена е плътност под и около ПИВ в областите: Варна (0,5-1,5 % пресни вгризвания), Ловеч (0-1 %), Монтана (1-1,5 %), Плевен (0,8-1 % пресни вгризвания), Пазарджик (1-2 % пресни вгризвания), Стара Загора (1-1,5 % пресни вгризвания)

Червен овощен акар /*Panonychus ulmi*/

През месец август е установено развитие на смесени популации от летните поколения на неприятеля в област Благоевград. Установена е плътност над ПИВ в област Бургас - 4-5 подвижни форми на лист. В областите Пазарджик и Кюстендил, отчетената плътност е

под и около ПИВ. В област Пловдив, в резултат от силно нападение, се наблюдават масови прояви на бронзовост.

Кръгломиниращ молец /*Cemiosstoma scitella*/ = /*Leucoptera malifoliella*/

Не е констатирано повишаване на популационната плътност и разширяване ареала на разпространение при развитие на трето и четвърто поколение на неприятеля в областите с констатирано нападение от предходните години. Развитие на трето поколение се наблюдава се в областите Бургас, Пазарджик и Стара Загора.

Калифорнийска щитоносна въшка /*Quadraspidotus perniciosus*/

През месец август е установено развитие и вредна дейност на второ поколение на неприятеля. Отчетена плътност от 1-2 бр. нападнати плодове има в област Варна, 0-8 % плодове с щитчета в област Кюстендил. В стари овощни граници в областите Пазарджик и Пловдив се наблюдава плътност над ПИВ.

Бяла американска пеперуда /*Hyphantria cunea*/

През периода има вредна дейност на гъсеници от второ поколение на неприятеля и начало на какавидиране. В област Пазарджик, през настоящата година е регистрирана по-ниска плътност и вредоносна дейност от гъсеници от второ поколение на неприятеля, в сравнение с 2022 г. Запазва се плътността в общините: Марица, Съединение и Раковски в област Пловдив.

Струпяване по ябълката /*Venturia inaequalis*/

През периода се наблюдава нападение по плодовете в областите: Благоевград (5% с 2-5 бр. петна по плода), Варна (3-6 %), Търговище (0-5 %), Ловеч (0-1 %) и Сливен (3-5%). В областите: Бургас и Монтана степента на нападение е ниска; средна степен на нападение по плодовете има в област Кюстендил.

Брашнеста мана по ябълката /*Podosphaera leucotricha*/

В област Благоевград е отчетено нападение от първа степен с до 5 % нападнати летораста. В областите Враца и Монтана се наблюдава слаба до средна степен на нападение, слаба степен на нападение в областите Кюстендил, Пазарджик и Сливен; 0,5-8 % нападение е отчетено в област Силистра, 0-1 % нападение - в област Ловеч и 5-10 % нападение - в София област.

Късно кафяво гниене /*Monilinia fructigena*/

В областите Благоевград и София област се наблюдава нападение по плодовете от 5 до 14 %, а в област Плевен – нападението е до 3 %. Слабо нападение по клонки и плодове е констатирано в област Кюстендил.

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ**Фенофаза:**

Сливи: ВВСН (85-87/89) „Оцветяването се развива“ - „Беритбена и консумативна зрелост“

Праскови: ВВСН (87-91) „Беритбена зрелост“ - „Растежът на леторастите е приключен; листата са наситено зелени“

Кайсии: ВВСН (91) „Растежът на леторастите е приключен; листата са наситено зелени“

През месеца се извършва беритба на сливите и средно ранните и късни сортове праскови. Отчита се добра опазеност на реколтата в градини с редовно провеждани растителнозащитни мероприятия.

Контрол на вредителите:**Тетранихови акари /сем. *Tetranychidae*/**

Трайното засушаване и високите температури създават предпоставки за размножаване и прояви на повреди от тетранихови акари. В област Благоевград е отчетена висока плътност на тетранихови акари по сливите - 5-8 бр. на лист, което е над ПИВ. Установено е размножаването на акарите и в черешови насаждения в областите Кюстендил и Пловдив, а в област Благоевград плътността им е достигнала до 40-68 бр. подвижни форми на един лист.

Източен плодов червей /*Grapholita(Aspila) molesta*/

Приключи развитието на второ поколение от неприятеля. Масово излюпване и вредна дейност на гъсениците от трето поколение е констатирано в цялата страна. Не са допуснати щети с икономическо значение.

Прасковен клонков молец /*Anarsia lineatella*/

Отчетена е вредна дейност на гъсениците от трето поколение. Проведените третираня са комбинирани с тези срещу източен прасковен плодов червей.

Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacspis pentagona*/

През месец август има нанесени повреди от ларвите на трето поколение в област Благоевград, където е отчетена висока плътност над ПИВ (70-105 бр./100 см клонка).

Петнистокрила дрозофила /*Drosophila suzukii*/

В поставените уловки за дрозофила с оцет и вино, в сливови градини в област Кюстендил са отчетени средно 14 бр. мухи на уловка за 10 дни. До момента, не са отчетени повреди по плодовете на сливите. От наблюденията, провеждани предходни години е установено, че през месец август плътността на дрозофилата намалява и през месеците септември и октомври отново се повишава.

Сливов плодов червей /*Laspeyresia funebrana*/=*Grapholita funebrana*/

През периода продължава изхранването на гъсениците на неприятеля от второ поколение. Отчетена е червивост от 1 % в област Плевен, 3 % в областите Благоевград, Кюстендил и

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

София област, и до 10 % в област Търговище. Постоянен е летежът на пеперуди, във феромонови уловки, където са отчетени от 17-18 бр. пеперуди на феромонова уловка за седмица в областите Кюстендил и Пловдив, до 52 бр. пеперуди на феромонова уловка за седмица в област Благоевград и до 80 бр. пеперуди на феромонова уловка за седмица в София област.

Брашнеста мана по праскова /*Sphaerotheca pannosa var. Persicae*/

Степента на нападение е слаба. Наблюдава се добра опазеност на реколтата.

Късно кафяво гниене /*Monilinia fructigena*/

Високите температури и малкото валежи през август ограничиха развитието на патогена при праскови и сливи.

ЛОЗЯ

Фенофаза:

ВВСН (81-89) „Начало на узряване: зърната започват да развиват характерните за сорта особености“ - „Плодът е готов за беритба“

Контрол на вредителите:

Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/

В областите Бургас, Пазарджик, Търговище и Силистра е установено начало на излюпване на гъсениците от трето поколение. Извършени са химични третириания.

Брашнеста мана /*Oidium tuckeri*/, Мана /*Plasmopara viticola*/ и Сиво гниене /*Botrytis cinerea*/

През периода, в цялата страна са извършени химични третириания срещу посочените патогени.

КАРТОФИ

Фенофази:

ВВСН (81-89) „Плодовете от първото плодообразуване са зелени все още, а семената са светло оцветени (главно стъбло)“ - „Плодовете от първо плодообразуване се сбръчкват, семената потъмняват“ **за късни сортове**

ВВСН (97-99) „Листата и стъблата загиват, стъблата покафевяват и изсъхват“ - „Готов продукт за прибиране“ **за средно-ранни сортове**

Контрол на вредителите:

Колорадски бръмбар /*Leptinotarsa decemlineata*/

Третириани срещу колорадски бръмбар са 6,485 хил. ха от един до пет пъти.

Картофен молец /*Phthorimaea operculella*/

През месец август в област Благоевград са отчетени 6-9 бр. на феромонови уловки за седмица. В област Кюстендил е отчетен изключително слаб летеж на неприятеля от трето поколение - до 6 бр. на феромонови уловки за седмица и по извадените картофи - до 3 %

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

повредени клубени, като през месец август там не са провеждани третириания срещу неприятеля. В област Пазарджик продължава масовия летеж на неприятеля в заложените феромонови уловки.

Зимен сив червей /*Agrotis segetum*/

Наблюдава се слаб летеж в област Благоевград, където са установени са 7 бр. на феромонови уловки за седмица. В област Кюстендил има до 5 % повредени клубени от подземни нощенки при картофи отглеждани в силно песъкливи почви. Не са извършвани химични третириания през месец август.

Картофена мана /*Phytophthora infestans*/

В област Благоевград до края на месец август са отчетени 3-7 критични периода на картофена мана с продължителност от 5 до 9 дни за различните агроекологични райони. Запазва се слаба степента на нападение от патогена в област Пазарджик и 10-15 % нападнати листа в София област.

Кафяви листни петна /*Alternaria solani*/

В област Пазарджик, степента на нападение от патогена продължава да е слаба. Петна по листата и по горните етажи на растенията се наблюдават в област Благоевград, като степента на нападение е 5 %. В София област има 10-15 % нападнати растения с единични петна по листата.